

Innhold

FØRORD	9
AKRONYMOVERSIKT	11
KAPITTEL 1	
INNLEDNING: STATEN OG VELFERDSFORSKNINGEN	13
<i>Bent Sofus Tranøy, Johan Christensen, Bjørn Richard Nuland og Gudmund Hernes</i>	
Tre idealer: sannhet, uavhengighet og relevans	18
Velferdsforskningens historie	21
Velferdsprogrammet – historisk utvikling	26
Velferdsforskningens geografi	29
Modeller, regimer og generell teori	33
Trender og muligheter	38
Bokas kapitler	39
Hovedtesen: et løst koblet system	42
KAPITTEL 2	
DEPARTEMENTENE OG VELFERDSFORSKNINGEN:	
HVOR LANG ER EN ARMLENGDE?	47
<i>Johan Christensen, Bent Sofus Tranøy og Bjørn Richard Nuland</i>	
Departementene, Forskningsrådet og programforskningen	51
Langsiktighet og en armlengdes avstand	53
Miljøer framfor forskning	55
Forskjeller i forskningsstrategi	59
Hvorfor har noen lengre armer enn andre?	62
Konklusjon: forvaltning og forskning som løst koblede systemer	65
KAPITTEL 3	
ER EN POLITIKKRELEVANT VELFERDSFORSKNING EGENTLIG MULIG?	69
<i>Kåre Hagen</i>	
Kvalitet og relevans: Hva er nå det?	71
Hva er egentlig relevans?	76
Større relevans gjennom bedre organisering	83

KAPITTEL 4	
UNIVERSITETENE OG VELFERDSFORSKNINGEN	87
<i>Bjørn Richard Nuland og Johan Christensen</i>	
Velferdsforskning ved universitetene – et overblikk	89
Forklaringer	96
Fordi man ikke må	96
«Ikke noe for oss»	98
Er det størrelsen det kommer an på?	100
Organsering	101
Stiavhengighet og historisk faglig orientering	102
Avsluttende refleksjoner	104
KAPITTEL 5	
SVENSK VELFERDSSTATSFORSKNING – EN KRITISK BETRAKTNING	107
<i>Bo Rothstein</i>	
Svensk identitet som svensk velferdspolitik	107
Den svenske velferdsstatsforskningen	108
Økonomisk vekst og velferdsstaten	110
Forklaringer på den svenske velferdsstatens omfang	115
Likestilling og velferdsstaten	117
Svensk demokrati og svensk velferdsstat	120
Har den svenske velferdsstaten gjort svenskene lykkelige? En avsluttende refleksjon	122
KAPITTEL 6	
POLITIKK, FORSKNING OG NORSKE FAMILIEREFORMER	129
<i>Sjur Kasa</i>	
Innledning: familiepolitikk og forskning i Norge	129
Familiepolitikken sine nye prominens	130
To perspektiver på forskningens rolle i familiepolitikken	132
Forskning på familier reformer i Norge	133
Den (delvis) lønnete permisjonstidens forlengelse 1987–1993 . .	135
En skisse til analyse: fødselspermisjoner som brukerdrevet reform	136
En familiepolitisk forskning av høy kvalitet, men uten adresse? . .	140
KAPITTEL 7	
EN INNSIDERS SKRÅBLIKK PÅ FUNKSJONSHEMMING OG VELFERDSFORSKNING	143
<i>Jan Tøssebro</i>	
Innledning	143
Funksjonshemming – helseproblem eller diskriminering?	144
Opposisjonsforskning på forvaltningens premisser?	147

Europeisering? Fra velferdspolitik til reguleringspolitikk	153
Avslutning – institusjonalisering av feltet	156
KAPITTEL 8	
I BESTE MENING. OPPOSISJONSVITENSKAPENS FALLGRUVER	159
<i>Cathrine Holst</i>	
... på lag med staten	161
... på lag med de funksjonshemmede	165
For en bedre verden	168
Penger og ansvar	171
Filosofi og vitenskap.	172
KAPITTEL 9	
RÅDLØS KUNNSKAP OG KUNNSKAPSLØSE RÅD	177
<i>Mia Vabø</i>	
Historisk tilbakeblikk: idealer for en problemorientert empirisk forskning	178
Mangfold av perspektiver og tilnærminger	180
En offentlig eiendom som kan brukes og misbrukes	181
Nye kunnskapsaktører – nye kunnskapsidealene	182
Det handler ikke om å forklare, men om å overbevise	185
Handlekraft uten innsikt?	186
To kunnskapsaktører – to virkelighetsforståelser	188
Faren for at forskningen underordnes rådgivningsdiskursen.	192
Ikke forskning <i>for</i> styring – men forskning <i>om</i> styring	193
KAPITTEL 10	
BARNEHAGEN SOM FORSKNINGSFELT	199
<i>Anne Trine Kjørholt</i>	
Barnehagen – et forsømt forskningsfelt	200
To idealtypiske posisjoner	202
Det moderne barnet og det fleksible arbeidslivet	206
Barnehagen som «bazaar»: fleksibilitet og valgfrihet som politikk og pedagogisk praksis	207
Profesjonsmakt og ekskluderingsstrategier	210
Nytteverdi, relevans og brukertilpasning	211
Avslutning	215
KAPITTEL 11	
FORSKNINGENS ROLLE I VELFERDSPOLITIKKEN:	
INSTRUMENTELL ELLER STRATEGISK?	217
<i>Aksel Hatland og Ann-Helén Bay</i>	
To dimensjoner som påvirker forskningens rolle	219

Fire saksområder	220
Utforming av partienes pensjonspolitiske standpunkter	220
Utforming av partienes fattigdomspolitiske standpunkter	222
Evaluering av handlingsplanen for eldreomsorgen	223
Evaluering av kontantstøtten til barnefamilier	225
Sammenfatning og diskusjon	227
KAPITTEL 1 2	
NÅR PROBLEMET ER FATTIGDOM	229
<i>Tone Fløtten, Axel West Pedersen og Ivar Lødemel</i>	
Bare et ord?	230
Hvorfor fattigdom?	233
Partipolitiske drivkrefter	234
Mobilisering nedenifra	236
Drahjelp fra EU	237
Forskningens rolle	239
Konsekvenser for politikken og for samhandlingen mellom forskning og politikk	241
KAPITTEL 1 3	
HISTORIEN OM NAV-REFORMENS UNNFANGELSE	247
<i>Kaja Reegård</i>	
En moden frukt	248
Kasteballer	249
NAV-prosessen	250
Politiske reformentreprenører	256
Forskningens rolle i NAV-reformen	257
Forskning og politikk – hver sin logikk	260
Avslutning	262
LITTERATUR	263
FORFATTERPRESENTASJON	281